

Zemská jablka

(rozhlasová hra)

Richard Komárek 2008

Anotace:

Rudolf a Klára jsou manželé středního věku. Jsou bezdětní a prožívají svoji menší krizi. Klára Rudolfovi pořád vyčítá, že je ňouma, že neumí konat, všechno si nechá líbit, není pořádný chlap.

Rudolf pracuje v bramborárně. Jeho pracovní náplní je třídit zkažené a poškozené brambory od těch dobrých. Není to nic moc závidění hodná profese, ale Rudolfa tato práce uspokojuje. Brambory jsou totiž naší základní potravinou, jsou důležité na našem jídelníčku, proto je potřeba aby byly co nejkvalitnější. Vždyť i jediná shnilá brambora může zkazit celé balení. Rudolf je tu od toho, aby se nic takového nestalo. Jediné co mu kazí dobrý pocit ze svého pracovního nasazení je vedoucí směny, který se po něm vozí. Rudolf to ale snáší, snaží se být nad věcí. Brambory, neboli zemská jablka, jsou Rudolfovým životem.

Klára je žena v domácnosti. Jedinou její zálibou je podvádění Rudolfa s vedoucím směny a její malý pes čivava Albert. Je to nejmenší pes na světě. Je zapsaný v Guinnessově knize rekordů.

Albert však umírá. Klára se soudí, chce náhradu 300 tisíc za to, že mu byla podána špatná antibiotika. Spor prohrává.

Mezi Klárou a Rudolfem došlo ke krizi z důvodu manželství. Oba chtějí děti, ale Klára dává Rudolfovi ultimátum – Až po svatbě! Proč? Protože nechce nemanželské dítě a co je důležitější, chce si užít svatbu. Takže se o dítě ani nemohou pokusit. Klára se bojí rizikového těhotenství, kdy bude muset ležet od samotného začátku a nesmět se hýbat. Tím pádem si na svatbě ani nezatančuje, nebude moct pít alkohol...Rudolf nechce ustoupit, protože si myslí, že manželství není potřeba k plození dětí, navíc se nechce nechat vydírat. Proto jsou teď v patové situaci.

Libor se živí vycpáváním zvířat. Žije sám a s Rudolfem má mnoho společného. Taktéž se cítí být důležitý pro celou společnost. Cítí se být umělcem. Zachovává něco, co má pomíjivou hodnotu. Nikdo mu nerozumí, jeho tvorba je nedocenená.

Příběh začíná v bytě Libora, kde se objedná Rudolf se svojí zakázkou. Z počátku ještě nikdo neví o co se jedná. Mluví se v hádankách, dvojsmyslně. Nevíme čím se zabývá Libor. Je to nájemný vrah, nebo se jen zbavuje mrtvých, co vlastně dělá. Víme jen, že někdo je venku v autě a my čekáme až se setmí, aby nevzbudili rozruch.

Později se dozvídáme, že Rudolf přišel, aby nechal vycpat mrtvou čivavu, která byla jemu a Kláře spíše dítětem. Jejich partnerský vztah funguje jen tak, že mluví jeden k druhému přes psa. Přímý dialog v jejich domácnosti neexistuje.

V tomto večeru se odehrávají důležité chvíle Rudolfova života, které se mu vrací. Jsou to záchvěvy z minulosti, které předcházeli této situaci a dohnali ho až k preparátorovi zvířat.

Když dojde k samotné preparaci, Rudolf se nedokáže na „operaci“ dívat. Nechá Libora o samotě a když se pak vrací, nese další objekt k preparování – Kláru.

1. Byt Libora

Rudolf:

...jsem rád, že jste mě přijal bez odkladů...vím, že jste zaneprázdňený člověk.

Libor:

Výjimečný případ si žádá výjimečné zacházení. Posad'te se.

Rudolf:

Prosil bych o naprostou diskrétnost.

Libor:

Libor jde ke dveřím a otevře je.

Naprostá důvěra. Jestli pochybujete, můžete jít. Jsem profesionál a nemám za potřebí riskovat své postavení a uznání protože nejste schopný prohlédnout závažnost této operace.

Rudolf:

Ne.

Libor:

Kde ji máte?

Rudolf:

Je venku v autě.

Libor:

Počkáme tedy, až se setmí. Nebudeme zbytečně vzbuzovat rozruch.

Rudolf:

Asi přemýšlíte že přemýšlím o tom, na co asi myslíte...věřte mi, že je mi jedno co si o tom myslíte.

Libor:

Nenechte se mýlit. Celý život čekám na takovou příležitost.

Rudolf:

Proč jste tedy chtěl abych odešel?

Libor:

Potřebuji vědět nakolik jste odhodlán... Až začnu, není cesty zpět. Budu potřebovat vaši plnou důvěru.

Rudolf:

Já jsem Rudolf. Třídím co je zkažené od toho dobrého.

Libor:

Ušlechtilé.

Rudolf:
Myslíte? Takhle jsem o tom ještě neuvažoval.

Libor:
Zahrajeme si pexeso.

Rudolf:
Jak chcete.

Libor:
Mám jenom s večerníčky.

Rudolf:
To nevadí.

2. Továrna.

Je slyšet pás a hluk, jak už to v továrnách bývá.

Vedoucí směny:
Jdeš pozdě...

Rudolf:
Omlouvám se.

Vedoucí směny:
Na to ti seru. Kdybych si měl všechny tvoje omluvy dát do rámečku, je to tady jak v Luvru?

Rudolf:
V jakém Luvru?

Vedoucí směny:
Nejslavnější galerie ve Vídni ty analfabete... Kolikrát ti mám říkat, že celá tato společnost je jeden velký organismus. Když jediná složka selže, můžeme se jít vycpat. Všechno se to tu zhroutí.

Rudolf:
Měl jsem něco důležitýho.

Vedoucí směny:
Nikdo. Nikdo tu za tebe nic dělat nebude, rozumíš. Ale jestli chceš sabotovat... Chceš sabotovat?

Rudolf:
Ne, to nechci.

Vedoucí směny:
Víš kolik je tu zaměstnanců?

Rudolf:
Osmdesát šest.

Vedoucí směny:
Osmdesát šest. Kdyby si každý dělal co chce, tak to můžeme rovnou zabalit. Nebo ti tvoje práce nevoní?

Rudolf:
Já mám tuhle práci rád.

Vedoucí směny:
Já vím, že může být i důležitější práce než je tahle, ale to sis měl rozmyslet dřív.

3. Byt Rudolfa

Rudolf:
Promiň.

Klára si zapálí cigaretu.

Klára:
Tentokrát ti nechybělo moc.

Rudolf:
Nemůžu se soustředit.

Klára:
Tohle přece není o soustředění se.

Rudolf:
A o čem?

Klára:
To je jedno.

Rudolf:
Je to moje vina.

Klára:
Lépe bych to neřekla.

Rudolf:
Můžeš aspoň předstírat, že mě uklidňuješ.

Klára:
Proč bych to dělala.

Klára odchází. Do koupelny. Pořád pokračuje jejich rozhovor. Tlumeně přes dveře.

Rudolf:
Já vím, jak na to. Chce to změnu.

Klára (tlumeně):
Změnu?

Rudolf:
Vždycky když to nefunguje, chce to změnu.

Klára (tlumeně):
Nechceš mi teď říct, že odpolední směny byly jen výmluva k tomu, abys mohl studovat psychologii. Že ne.

Spláchnutí záchodu. Klára přichází do ložnice.

Rudolf:
Ne.

Klára:
Jakou změnu by sis představoval?

Rudolf:
Kouřit bys tu nemusela.

Klára (jako na dítě):
Ono se nám to zlobí?

Rudolf:
Mohli bychom si pořídit někoho k sobě.

Klára:
Co s tím uděláš?

Rudolf:
S čím?

Klára:
S tím kouřením.

Rudolf:
Nic.

Klára:
Pořid' si psa.

Rudolf:
Psa. To mě nenapadlo.

Zpravodajství z rozhlasu

Redaktorka:

...a nyní ze světa...EP schválil v prvním čtení důležité nařízení, které má zakázat obchodování s kožešinou ze psů a koček v celé EU. Poslanci odmítli výjimku, která by povolovala obchodování s kožešinami těchto zvířat, která nebyla „chována nebo utracena pro produkci kožešiny“. Jak dříve prohlásila předsedkyně Výboru pro vnitřní trh a ochranu spotřebitelů Arlene McCARTHYOVÁ: „Chceme zákaz, ne omezení“.

Rudolf vypíná rádio. Zašteká pes.

Rudolf:

Já vím Alberte, to nebudeme poslouchat.

Klára:

Já to mám jen rozposlouchaný..., ale to je pánečkovi jedno, Alberte.

Rudolf:

Jestli chce panička mluvit o naschválech, tak se Alberte zeptej, proč zapomíná zalívat *Solanum Tuberosum*...

Klára:

Je snad řeč o té bramboře v květináči...?

Rudolf:

V sedmnáctém století se BRAMBORY pěstovaly jako exotická a okrasná rostlina...jako ty, Alberte...

Klára:

Vysvětli Alberte páničkoví, že psi se nepěstují, ale chovají...

Rudolf:

Tehdejší lékaři ji předepisovali jako lék proti nemocem...od průjmu po tuberkulózu.

Klára:

Alberte! Půjdeme se vyvenčit...

Rudolf:

Nechod', Alberte...někdy se brambory používali dokonce jako afrodisiakum...

Klára:

Někdo tu dlouho brambory neměl, Alberte...

Rudolf:

Tato rostlina je to nejlepší, co nás od objevení Ameriky potkalo...

Klára:

...pojd' Alberte, páneček žárí, že to v téhle domácnosti ještě někdo umí udržet...

...dveře se zaklapnou. Kroky, nalévání vody, kroky...

Rudolf:
zděšení...tlučení pantoflí o zem...MANDELINKA...ta děvka...

4. Byt Libora

Libor:
To je Maková panenka...jak si ji můžete splést s vílou Amálkou...

Rudolf:
Cítím se tak trochu provinile...

Libor:
Řekněte mi jediný důvod, proč bych vám to měl vymlouvat. Čekáte, že řeknu...to nic, to se stává? Nebo...vždyť nejste jediný...

Rudolf:
Maxipes Fík. Ten už tu někde byl...

Libor:
Nelíbí se mi váš výraz, když se soustředíte...

Rudolf:
Tady je. O mě tu ale nejde, že ne...

Libor:
Nevím. A vy?

Rudolf:
Víte co je kouzelné na bramborách?

Libor:
Uhýbáte.

Rudolf:
Jsou tak nenáročné a tak krásné.

Libor:
Nesoustředíte se ani na hru...Bob a Bobek tu byli už třikrát.

Rudolf:
Nenáročné a tak krásné...lidi nejsou takoví.

Libor:
S tímto jděte laskavě do prdele. Žádného Sofokla sem netahejte.

Rudolf:
Na začátku 19. století zachránily brambory celou Evropu od hladomoru a epidemií kurdějí... vděčíme jim za hodně.

Libor:
Přesvědčil jste mě. Dám si je do své soukromý svatyně hned vedle chleba...

Rudolf:
Moje partnerka vždy říkala, že tichá voda břehy mele.

Libor:
Zlý výrostek Hugo... tebe dostanu.

Rudolf:
To na mě měla ráda. Tichá voda břehy mele, říkala o mně. Jenže já nic nemlel.
Najednou jsem byl slaboch...tichá voda.

Libor:
Pracujete v bramborárně.

Rudolf:
Když to takhle řeknete nahlas, tak se skoro stydím.

Libor:
Už prosím vás hřejte.

Rudolf:
Myslíte, že je to všechno tím?

5. Byt Rudolfa

Klára:
Být mladší, tak se cítím provinilá. Jdi dolů, Alberte...Za to může Rudolf...do postele nesmíš!

Vedoucí směny:
To je na mě?

Klára:
Jestli si dosáhneš jazykem na koule, tak jo.

Vedoucí směny:
Jsi čím dál hrubější...

Klára:
Možná...

Vedoucí směny:

To se mi líbí...

Klára:
Raději se obleč.

Vedoucí směny:
Ty už jsi byla?

Klára:
Kde?

Vedoucí směny:
Ty víš.

Klára:
Ty jsi stejnej kretén jako Rudolf.

Vedoucí směny:
To bych dělal na dvě směny.

Klára:
Jak jsi ho k tomu donutil?

Vedoucí směny:
Sám chtěl.

Klára:
Ztrácím ho.

Vedoucí směny:
No, ještě se mi tady rozbřeč...

Klára:
Už jsem byla...

Vedoucí směny:
Už jsem se bál...

Klára:
Propouštím tě.

Vedoucí směny:
To se mi ulevilo.

Klára:
Já vím, ...do mě.

Vedoucí směny odchází...

Klára:

Alberte! Alberte! Pojd' sem... *políbí ho*. Ty máš horkej čumák...

6. Bramborárna

Vedoucí směny:
Jak to, že nemáš špunty v uších!?

Rudolf:
Zapomněl jsem.

Vedoucí směny:
Četl jsi bezpečnostní směrnice?

Rudolf:
Ano.

Vedoucí směny:
A co je tam napsaný?

Rudolf:
Že máme používat ochranné pomůcky.

Vedoucí směny:
A jaké ochranné pomůcky?

Rudolf:
...taky špunty.

Vedoucí směny:
Taky špunty. Tak proč je nemáš.

Rudolf:
Promiň.

Vedoucí směny:
A víš co? To bude černý puntík.

Rudolf:
Černý puntík ne.

Vedoucí směny:
S takovouhle to zaměstnanec měsíce nebude.

Rudolf:
Já klidně pojedu na dvě směny. Ale černý puntík ne.

Vedoucí směny:
Jede ti shnilá.

Rudolf:
Nikde nenajdeš nikoho, kdo by tuhle práci dělal líp než já...

Vedoucí směny:
Důležitý jsou pravidla.

Rudolf:
Hlízy brambor je nutno skladovat ve tmě, v suchu a chladu, nikoli však mrazu. Ideální podmínky jsou při teplotě 3 až 4 °C a relativní vlhkosti kolem 55 %. Důležité je také dobré větrání...

Vedoucí směny:
Rudolfe!

Rudolf:
...Vyšší teploty vedou k předčasnému klíčení brambor, které je doprovázeno zvyšováním obsahu jedovatého solaninu v hlízách. Mráz ničí hlízy, ve kterých pak dochází k hydrolyze škrobu na nízkomolekulární oligosacharidy; poškozené hlízy pak snadno podléhají hnilobě...

Vedoucí směny:
Jak chceš, budeš dělat na dvě směny.

Rudolf:
...Pro zabránění předčasnému klíčení a současně i k ničení spor plísní se v některých zemích užívá radioaktivního ozařování brambor. Hlízy takto ozářené se samy nestávají sice radioaktivními, ale řada lidí z neznalosti se takových potravin bezdůvodně bojí...

7. Byt Libora

Libor:
Nesnáším, když mě nechává někdo vyhrát.

Rudolf:
Já vás nenechal vyhrát.

Libor:
Tak to je mi vás líto.

Rudolf:
Nemohl jsem se soustředit.

Libor:
Větší tma už nebude.

Rudolf:
Já vím.

Libor:
Máte štěstí, že mě neplatíte od hodiny. To ale neznamená, že s vámi budu trávit víc času, než je nezbytně nutné.

Rudolf:
Jste ženatý?

Libor:
Jsem sám.

Rudolf:
Já taky.

Libor:
Nejsem ženatý. Žiju sám.

Rudolf:
Je mezi námi rozdíl?

Libor:
Já jsem sám dobrovolně.

Rudolf:
Budu se moci dívat?

Libor:
Mně se ruce neklepou, když se mně někdo dívá přes rameno.

Rudolf:
Závidím vám.

Libor:
Říkejte tomu štěstí.

Rudolf:
Vytahuje z kapsy papír. Jak ho rozkládá šustí. Vidíte. Vyhrál jsem zaměstnance měsíce. Po dvaceti letech....poprvé.

Libor:
Jestli mně to říkáte abyste mě ohromil, tak...

Rudolf:
...ne, ne, jen nejsem šťastný.

Libor:
Popojedem. Můžete přinést objekt.

Rudolf:
Nejvíce mě štve, že je to od chlapa, kterej spí s mou ženou...já se snažil...chtěl jsem zapůsobit...chtěl jsem dokázat, že umím mlít břehy...víte, já jsem silnej...

Libor:

Je slyšet příprava na operaci. Cinkání kovových nářadí, rozprostření prostěradla... Mě zajímají jen vaše peníze. Uděláme co je nutné a konec. Nikdy jsme se neviděli.

Rudolf:

...neřekl jsem nic, protože jsem silnej...ale nikdo o tom neví...nechávám si to pro sebe...a teď mám diplom...protože jsem dělal dvě směny...a to jen proto, aby mohli být spolu...

Libor:

Gratuluji...Já jsem připravený, takže se seberte a jděte. Čekám.

Rudolf:

Brambory byly považovány za pohanskou a nekřesťanskou plodinu, za plodinu nečistou a zdraví ohrožující. Víte, že s výjimkou jedlých hlíz je celá rostlina jedovatá?

8. Byt Rudolfa

Rudolf:

Kde jste byli?

Klára:

U zápisu.

Rudolf:

U jakýho zápisu?

Klára:

Albert tu zadarmo bydlet nebude. Je dospělý. Musí se o sebe postarat sám.

Rudolf:

O čem to mluvíš? Jak se o sebe má postarat?

Klára:

Ode dneška je to nejmenší pes na světě. A potvrdil to i pan Guinness.

Rudolf:

Alberte nikde šaškovat nebudeš.

Klára:

Šaškuješ ty. Albert bude vydělávat.

Rudolf:

Alberte? Co ti to provedli.

Klára:
Už teď máme několik nabídek na reklamy.

Rudolf:
Přece tě nemůže takhle prodávat?

Klára:
Já opravdu nevím, o čem to vlastně mluvíš.

REKLAMA

Klára:
Alberet! Pojď ke mně, pojd'. Hodný...Někdy si říkám, jestli by nám ve dvou
nebylo lépe...

Chrastí klíče v zámku.

Klára:
Odhodí psa na zem. Běž, mazej...

Rudolf:
Alberte!

Klára:
Jdi ho vyvenčit, celej den tu kňučí.

Rudolf:
To jsi s ním nemohla jít?

Klára:
Můžu mít aspoň chvíli jen pro sebe?

Rudolf:
Aspoň vodu jsi mu mohla dát.

Nalévání vody do misky.

Rudolf:
Alberte? Nepije. Co jsi mu udělala?

Klára:
Celej den jsem se na něj škaredě dívala.

Rudolf:
Někdy si říkám, jaká ty asi budeš matka.

Klára:
Tereza.

9. Bramborárna

Klára:
Já mu věřím.

Vedoucí směny:
Trochu to přeháníš.

Klára:
Konečně. Cítím, že teď se to konečně obrací. Že se něco mění. Je to příležitost.

Vedoucí směny:
Abys od toho nečekala víc, než to nabízí.

Klára:
Proč to kaziš?

Vedoucí směny:
Jen chci abys byla připravená.

Klára:
Připravená na co?

Vedoucí směny:
Když to nevyjde.

Klára:
Já nepotřebuju od nikoho, aby mě připravoval... na co vlastně? Na to, že se nic nestane?

Vedoucí směny:
Uklidni se...nejsme tu sami.

Klára:
Máš strach? To já bych se měla bát.

Vedoucí směny:
Nehovej se jako hysterická kráva.

Klára:
Zamkni.

Vedoucí směny:
Děláš velkou chybu.

10. Studio

Moderátor:

...a já už vítám dnešního milého hosta. Pozvání do studia přijala Klára Koupá a Albert, který je zapsán v Guinnessově knize rekordů jako nejmenší pes na světě.

Klára:
Dobrý den.

Moderátor:
Teď by se hodilo, aby Albert zaštěkal, ale to z něj asi ....nevydolujeme.

Klára:
Promiňte, ale tohle my neděláme.

Moderátor:
Pojďme k věci. Diváky by nejspíš zajímalo, jak se o psí celebrity starat? Vyžaduje nějaké zvláštní zacházení? Například nerůstové hormony? Hahaha.

Klára:
Ne. žádné zvláštní zacházení Albert nevyžaduje. Je to úplně normální pes. Granule, sem tam nějaká konzerva...vitamíny, asi jako každý jiný.

Moderátor:
Zase tak obyčejné konzervy to nejsou...to jistě víme z reklamy na Psí mls.

Klára:
To je však běžně k dostání...

Moderátor:
No dobře. Spí s vámi v posteli?

Klára:
Hahaha. Já teď nevím, jestli bude poslouchat přítel...

Moderátor:
Je proti...

Klára:
Nadšený není, ale přece ho nebudu nechávat na podlaze.

Moderátor:
A nežárli přítel náhodou...já bych asi...

Klára:
NE! (překvapivě pro ni i pro moderátora nahlas a rázně) Na co...koho?

Moderátor:
Diváci možná Alberta znají z reklamy... kolik takový pes vlastně vydělává?

Klára:
Domlouvali jsme se, že o tom nebudeme mluvit.

Moderátor:
Naše posluchače bude jistě zajímat jak na tom ve srovnání s Albertem jsou...hahaha.

Klára:
Je to dost.

Moderátor:
Dost?

Klára:
Promiňte, ale já o tom opravdu?

Moderátor:
Je to víc než váš přítel?

Klára:
Já myslela, že se budeme bavit o Albertovi...ne o mém příteli...navíc do mého soukromého života vám nic není.

Moderátor:
Tak nám něco o Albertovi řekněte.

Klára:
Albert je...Albert je...

Moderátor:
Zcela výjmečný.

Klára:
Ano.

Moderátor:
Já vám děkuji za účast v dnešní polední debatě. Vážení posluchai Hosté byli Klára Koupá a její Albert.

11. Exteriér – ulice.

Ozvou se kroky, otevření auta, zašustí igelitový pytel. Rudolf si sedá a zavírá dveře. Zapálí si cigaretu. Nastartuje. Bouchne do volantů, vypne motor.

Rudolf:
Promiň.

Vezme igelitový pytel. Otevírá dveře od auta.

12. Byt Rudolfa.

Zvoní telefon. Rudolf ho zvedne. Ze sluchátka se ozve Libor.

Libor:
To je ta čivava?

Rudolf:
Prosím?...ano...

Libor:
Snažte se o minimální porušení kůže, jelikož opravy jsou pak náročné a drahé. Nutné řezy provádějte zásadně na nepohledových místech preparovaného. Kůži stahujte a to rolováním od poloviny trupu přes krk k posledním vrchním obratlům. Na konci páteře oddělte hlavu bez porušení kůže od těla. Hlavu i s kůží dejte zmrazit a zmrazenou mi pak pošlete. Pokud nemůžete zachovat celou hlavu, oddělte kůži od lebky, včetně blány očních důlků a nozder. Slechy uřezávejte uvnitř zvukovodu...

Rudolf:
Já...se raději zastavím.

Libor:
Jak myslíte...

13. Bramborárna

Vedoucí směny:
Říkal jsem ti, abys sem nechodila.

Klára:
Dnes nic nebude.

Vedoucí směny:
Porušila jsi pravidlo.

Klára:
Já nejsem jedna s tvých podřízených, takže si takový tón vyprošuji.

Vedoucí směny:
Posaď se.

Klára:
Nevím kam jít.

Vedoucí směny:
Co kdyby tě někdo viděl?

Klára:
Co by si asi pomyslel? Nějaká ženská jde do kanceláře k vedoucímu...

Vedoucí směny:
...ne nějaká

Klára:
Souhlasím.

Vedoucí směny:
Co je dnes za den?

Klára:
Úterý.

Vedoucí směny:
Úterý je můj den.

Klára:
Směje se. Ty ubožáku. Tvůj den. Tvůj den.

Vedoucí směny:
Je přece úterý.

Klára:
Mně je ukradený, co je za den. To já si tě připustila k tělu. To já určila kdy. To já, protože jsem musela NĚCO udělat. A ty jsi byl prostě vždy tam, kde jsem tě chtěla.

Vedoucí směny:
Já ti dal Alberta.

Klára:
Albert je pryč.

Vedoucí směny:
Já nemůžu za to, že nejste schopni ani uhlídat blbýho psa.

Klára:
Tik, tak.

Vedoucí směny:
S tím si za mnou přišla už před lety.

Klára:
Tik, tak.

Vedoucí směny:
Tohle je mezi váma dvěma.

Klára:
Myslím, že ti za chvíli skončí směna. Pozor na přesčasy.

14. Byt Libora

Libor:

Sedněte si zatím ke stolu, ať vás nepotřísním.

Rudolf:

Já si pořád myslel, že to půjde i jinak.

Libor:

...asi nejrady dělám ptáky. Tam je ale problém, že takový pták se musí zamrazit co nejdříve po ulovení. Když to nejde, a to moc lidí nedělá, měl by se pták vyvěsit za klovce. To je pak nejlepší, když se nozdrami v klovci protáhne drátek. Ne obyčejný drát. Nejlépe izolovaný...

Rudolf:

Měl jsem takovou utkvělou představu, že se podlomí, že ji nakonec zlomím, ale postupem času se z toho stala soutěž...oba jsme soutěživí typy...

Libor:

Když zvěřina vystydne, je nejlepší dát úlovek do mikrotenového sáčku, ale pozor na peří. Tak aby se neponičilo a hlavně pozor na ocas. Takové škody jsou mnohdy nenávratné. Ze sáčku se pak dá snadno vytěsnit vzduch a pak už jen zamrazit.

Rudolf:

Mnohokrát jsem ten celý nesmysl chtěl ukončit, ale někdy stačí tak málo, aby mě to odradilo. Maličkost a pak jen zatvrzelost a zloba a prázdnota, která se jen těžce vyplňuje.

Libor:

Víte co je dobré? Ještě než zvěř vložíme do mikrotenu, je možné ji navléct po směru peří, tedy po hlavě, do silonové ponožky. Elastická ponožka přimáčkne peří k tělu a zaručeně nedojde k jeho poničení. U střelené zvěře je lépe provést vývrh dutiny břišní. A není to nic těžkého. Řez vedeme od prsní kosti směrem ke kloace ostrým nožem, já upřednostňuji skalpel. Pozor ale, kloaka se nesmí rozříznout celá, jen její první polovina...

Rudolf:

Andělská bytost. Už si ani nevzpomínám, kdy jsme se seznámili. Je to takové rozmížené období.

Libor:

...po otevření vyjmeme vnitřnosti. Přitom je nutné dávat pozor na znečištění okolního peří. Především bílých per...

Rudolf:

Nevím, proč vám to všechno vykládám, ale cítím tu takový podivný klid. Sounáležitost.

Libor:

...dutinu pak vytřeme lihem a vyplníme chvojím. Také do klovce vsuneme vatou namočenou v lihu. To abychom zabránili zapaření krku. Pak vsuneme zvěř do silonové punčochy. Hlavu dáme pod letku. Tak mi ji můžete přinést.

Rudolf:

Když jsem odešel z domu, rodiče si pořídili psa. Když jsem tam nebyl, neměli se o čem bavit... Cítil jsem se provinile, ale pak jsem pochopil, že to nemohu ovlivnit. Jenomže pak si pořídila psa i Klára. Opět jsem měl pocit viny, ale tentokrát jsem pochopil, že jsem to ovlivnit mohl...aspoň myslím.

Libor:

Promiňte. Zase jsem se neovládl. Víte při práci se vždycky příliš nechám unést a pak vyprávím nesmysly.

Rudolf:

Neomlouvejte se. Zrovna jsem vám chtěl říct, jak výborný jste posluchač.

Libor:

Už jsem vám říkal jak připravit velké savce?

15. Bramborárna

V podkresu hraje rádio.

Rudolf:

Špatný den?

Vedoucí směny:

Osobní problémy.

Rudolf:

Proč si takhle kazit polední pauzu.

Vedoucí směny:

To jsou přesně ty důvody, kterými není radno si plnit pracovní dobu.

Rudolf:

Teď je polední pauza.

Vedoucí směny:

To je ten rozdíl mezi námi dvěma. Mezi nadprůměrem a průměrem. Pro mě neexistují žádné polední či jiné pauzy.

Rudolf:

Byla tu Klára.

Vedoucí směny:

Já to věděl. Já věděl, že se to stane. Vždy jsem říkal, že se nemá míchat osobní s profesionálním. A teď je to tady. Ano, byla tu.

Rudolf:

Asi mě nezastihla.

Vedoucí směny:

To je více než pravděpodobné.

Rudolf:
Příště aspoň nechá vzkaz.

Vedoucí směny:
Žádné příště nebude. Nařídil jsem přísný zákaz soukromých návštěv na pracovišti.

Rudolf:
Je to vůbec zákonné.

Vedoucí směny:
Já ti řeknu co je zákonné. Zákonná je maximální pracovní doba a zákonem dané jsou také povinné přestávky. A jedna z těch přestávek ti právě skončila.

Rudolf:
Mám ještě minutu.

Vedoucí směny:
Jestli si myslíš, že máš ještě minutu, tak zítra už nemusíš chodit do práce. Jestli chceš znát důvod, tak je to hrubé porušení pracovních předpisů.

Rudolf odchází, Vedoucí směny zesiluje rádio.

Hlasatelka:
Krajský soud v Olomouci zamítl odškodnění pro majitelku nejmenšího psa na světě - čivavy Alberta. Klára Jaselská z Úpice na Šumpersku vinila ze smrti psa veterináře a žádala odškodné 300 tisíc. Nyní musí platit soudní náklady. Odborníci z Fakulty veterinárního lékařství v Brně zjistili, že pes trpěl poruchou růstu kostí. Lebeční kosti mu dokonce nesrostly vůbec. Zdravotní stav čivavy byl celkově špatný, napsali. Majitelka ale jejich výsledky označila za špatné a odvolala se...

16. Byt Rudolfa

Rudolf:
Jsem zaměstnanec měsíce, Alberte.

Klára:
Typický sobec.

Zazvoní telefon. Klára potáhne, aby tak utnula vzlyky.

Klára:
Ano...bohužel, budeme muset to natáčení zrušit...doktor říkal že asi týden...to vám ho mám dát k telefonu? ...prostě to nejde...jsme pojištění...víte co, už nevolejte...nikdy...

Položení telefonu...

Klára:
Kretén.

Kape kohoutek

Rudolf:
Těsnění. Musí se vyměnit.

Klára:
Tohle někdo zaplatí!

Rudolf:
Teď už je pozdě.

Klára:
Ubožáku.

Rudolf:
V Kunštátě je psí hřbitov.

Klára:
Kdybys byl co k čemu, nemuseli jsme to řešit.

Rudolf:
Já si podmínky nekladu.

Rychlý pohyb. tříštění skla, vzdáleně do pokoje doléhá rána rozbíjejícího se květináče.

Rudolf:
Za to můžu já.

Klára:
Jednou jsem měla sen...

Rudolf:
Já už sny nemívám.

Klára:
Nemáš žádnou představivost.

Rudolf:
To by ses divila.

Klára:
Pamatuješ, jak jsi mě točil na kolotoči? Rychleji a rychleji...byla jsem přilepená do sedátka. Nešlo vyskočit.

Rudolf:
Chtěl jsem aby sis srazila vaz. Strašně jsem žárlil.

Klára:
Na koho?

Rudolf:
Na sebe. Měl jsem pocit, že ve mně vidíš někoho jiného, než doopravdy jsem.

Klára:
Bylo mně z toho špatně.

Rudolf:
A mně naposledy dobře.

Klára:
Zkurvený dětský hřiště.

Rudolf:
Proč to nejde?

17. Bramborárna

Vedoucí směny:
Dnes jsi mě příjemně překvapil...přišel jsi včas...vše jak má být...přeji si aby takových dnů bylo mnohem víc. Mně taky nebaví na každého křičet. Já jsem taky jen člověk...ale když povolím, tak se to všechno zvrhne. Já prostě nesmím povolit. Jistě chápeš ten tlak. Jsem za vás zodpovědný. Jsem zodpovědný za celou tuhle partu tady...Tak nějak cítím, že si máme vlastně hodně blízko, že jsme všichni na jedné palubě...to mě vlastně drží pořád tak nějak nad vodou.

Rudolf:
Sypte to tam rychleji, ať tu nemám proluky...

Vedoucí směny:
Nenecháš se vyvést z koncentrace, to jsem na tobě vždycky obdivoval...tajně samozřejmě. To je problém mezi nadřazeným a podřízeným...Je to vždy jen profesní vztah...jakmile to přejde v něco víc, tak toho může někdo jiný zneužít...tomu musím pochopitelně bránit...není to příjemné...musím pak být nepříjemný, to jistě chápeš.

Rudolf:
Dobry, zase to nepřehánějte, nejsem mašina.

Vedoucí směny:
Vlastně jsem se ti přišel omluvit...poslední dobou se to všechno tak nějak zvrstává...já jsem ze své profese odsouzen k tomu, abych moc přátel neměl...a některé přátelství se pak může zvrhnout...něco člověk holt neovlivní...já vím, že už to asi víš...já a Klára...já jen nechci...konec konců už je to pryč...já nechci ztratit...mlčíš, já tomu rozumím...já omlouvám se, chtěl bych, aby se to nikdy...

Rudolf:
...SAKRA, to jsem se lekl...jak dlouho už tu stojíš?

Vedoucí směny:
...chvíli?!

Rudolf:
Vidíš?

Vedoucí směny:
Vidím.

Rudolf:
Ale že by to bylo pohodlný, to tedy není. Po chvíli mě od těch špuntů začne tepat celý ucho...

Vedoucí směny:
...bohužel...bezpečnost práce, je bezpečnost práce...

Rudolf:
Chtěl jsi něco?

Vedoucí směny:
Ne, to počká...

18. Byt Libora

Libor:
Necháme ho chvíli odpočinout. Kůže je pak tvárnější.

Rudolf:
Chtělo by to odvetu.

Libor:
Marníme čas.

Rudolf:
Jen nevím, jestli zrovna tenhle druh je pro tuto chvíli příznačný.

Libor:
To vám před tím nevadilo.

Rudolf:
Před tím jsme byli sami.

Libor:
To jsme i teď.

Rudolf:

Chtěl bych se opít.

Libor:
Ne v práci.

Rudolf:
To se mně netýká.

Libor:
Peníze máte?

Rudolf:
Jste na tahu.

Libor:
Já vím.

Rudolf:
Samozřejmě, že mám.

Libor:
Nesmíte se divit, ale jen z potěšení nejsem živ.

Rudolf:
To chápu...myslíte, že je to divný?

Libor:
Co máte na mysli?

Rudolf:
Albert.

Libor:
Podívejte se kolem sebe. Co vám mám asi odpovědět?

Rudolf:
Pro vás je to jen koníček, my s ním budeme muset žít...

Libor:
Couváte...

Rudolf:
ne, ne..., já jen, že, když se podívám na ten stůl, tak...

Libor:
...tak moment, to ještě nemůžete hodnotit, já ještě neskončil...

Rudolf:
...já vím, já jen, že něco prostě umřelo...

Libor:
Váš postřeh je obdivuhodný...

Rudolf:
Vy víte jak to myslím. Víte?

Libor:
Já tu nejsem od toho, abych řešil vaše osobní spory.

Rudolf:
Promiňte, nemohu se soustředit...ten obrázek zde už byl?

Libor:
Cílem této hry je, aby jeden hráč vyhrál, ne že vám budu radit kde je co schováno...

19. Byt Rudolfa

Klára:
No jo, vypadáš jako živý.

Rudolf:
Jsem moc rád, že jsi zpět. Bylo tu bez tebe tak smutno.

Klára:
To jo.

Rudolf:
Doufám, že na tebe půjdou blechy.

Klára:
Je směšné myslet si, že se něco změní.

Rudolf:
Koupil jsem ti nový obojek na odbléšení.

Klára:
Pší útulky jsou otřesné. Jednou jsme to viděli v televizi...musela jsem Albertovi zakrýt oči.

Rudolf:
Jaký pán takový pes.

Klára:
Dva pitbulové roztrhali nějaké štěně...ta holčička to neměla vidět...

Rudolf:
To už nám Alberte nehrozí...můžou ho vycpat.

Klára:
Hlavně aby se do něj nedali moli...ta vata to nevyčpe...pořád se klepe.

Rudolf:
Vypadá tak nějak odhodlaně.

Klára:
...jakoby chtěl jít ven.

Rudolf:
Postavím ho na parapet...víno?

Klára:
Pozor na jestřáby...dvě deci červeného...pronto

20. Byt Rudolfa

Klára:
Proč se nesměješ?

Vedoucí směny:
Jsi opilá.

Klára:
Dobře se opít je komplikovaný...

Vedoucí směny:
Musíme přestat. Tento vztah...

Klára:
Vztah? O čem to mluvíš...

Vedoucí směny:
Jsi opilá.

Klára:
Vím co říkám.

Vedoucí směny:
Mně je ho nějak líto...

Klára:
Může si za to sám.

Vedoucí směny:
Jsi opilá.

Klára:

Hodláš to opakovat do úplného zblbnutí nebo existuje nějaká šance, že s tím přestaneš, protože jestli ne, tak se nezdržuj...

Vedoucí směny:
Já se v tobě nevyznám.

Klára:
Ty se ve mně ani nemáš vyznat. Používám tě...

Vedoucí směny:
Protože se nechávám.

Klára:
Nemáš na výběr.

Vedoucí směny:
Mám...

Klára:
Směje se. Když myslíš...

Vedoucí směny:
Proč se mstíš?

Klára:
Namažeš mně záda?

Vedoucí směny:
Uhýbáš.

Klára:
Jen trochu vrávorám.

Vedoucí směny:
Musím jít. Za chvíli končí směna.

Klára:
Zbabělče.

Vedoucí směny:
Mám zůstat? Dobře, nebudeme to prodlužovat.

Klára:
To neuděláš...

Vedoucí směny:
Když myslíš.

Klára:
Neuděláš...

Vedoucí směny:
Úleva...

Klára:
Ani náhodou...

21. Byt Libora

Rudolf:
Mě to nebaví...

Libor:
Vás to nebaví? A myslíte, že mě to baví? Přijdete sem a prý jestli můžu zůstat...dobře, povídám si, proč ne...jenomže vy my tu celou dobu serete slova...lepší se mi to tu všude...na stole na stropě, na uších, v hlavě...a kdo to bude čistit?...i když to vyčistím, pořád to tu bude...bude tu ten smrad z vašeho ulepeného života...koho to zajímá?...myslíte si, že jste sám?...podívejte se kolem sebe...já si tu vycpávám mrtvý...

Rudolf:
...to je, ale vaše práce...

Libor:
...práce...(smích)...práce...někdo by řekl, že je udržuju při životě...šlechtnost sama...jenomže jediné co dělám je, že vycpávám kůži...žádný oživování...napínám kůži a vycpávám ji...vata...piliny...nějaký oduševnělý výraz, aby nevypadali hloupě...skleněné oči...to si vážně myslíte, že chci být sám?...

Rudolf:
...myslel jsem, že vás ta hra unavuje...

Libor:
...unavuje, ale je to pořád lepší, než se na vás dívat a poslouchat se...

Rudolf:
...mám zamíchat?

Libor:
...to je ještě po mé manželce nebo po dětech, už nevím...

Rudolf:
Bojím se zeptat.

Libor:
To se bojíte zcela oprávněně.

22. Byt Rudolfa

Je slyšet tlukot nádoby a vzlykot, který se pomalu mění v pláč.

Klára:
...Alberte...Alberte...Rudolfe...já nechci...nechci...promiň

23. Byt Libora

Libor:
Tak to máme čtyři tisíce...

Rudolf:
Mohlo to být horší...

Libor:
to je běžná taxa.

Rudolf:
Jak ho mám vzít?

Libor:
Dám vám tašku.

Rudolf:
Tašku?
Libor:
Nehleďte v tom nic, co v tom není...

Rudolf:
Proč jste říkal, že jste čekal celý život na tuhle příležitost?

Libor:
To je věc přístupu...nikdy nevíte...

Rudolf:
...a byla tohle ta příležitost?

Libor:
Budete chtít daňový doklad?

Rudolf:
Stejně vám děkuji.

Libor:
Přijďte zas.

24. Byt Rudolfa

Klára:
Je tu horko. Pusť sem trochu vzduchu.

Rudolf:

Zemské jablko, Satanovo jablíčko, Zlaté jablíčko lásky, Psí jablko...tak se dřív říkalo mandragóre...

Klára:

Taková rostlina není...ty přednášky mě mučí...prostě se smíř s tím, že pracuješ v bramborárně...

Rudolf:

Alkaloidy mandragory odpovídají svým složením i působením alkaloidům ostatních rostlin čeledi lilkovitých. Kořen obsahuje asi 0,4 % tropanových alkaloidů, hlavně hyoscyamin a skopolamin, v menší míře pak atropin, kuskohygrin a mandragorin.

Klára:

Proč s tím nepřestaneš. (Je na ní znát, že není v pořádku. Těžko se jí mluví, kašle, trpí dušností)

Rudolf:

Ve starověkém Egyptě používali lékaři alexandrijské školy šťávu mandragory k narkóze, nechali pacientovi u úst houbu, která byla do této šťávy namočená. Další antičtí lékaři používali mandragoru na různé další neduhy, Hippokrates léčil mandragorou hlavně nemoci žlučníku, Plinius využíval její uspávací účinek a doporučoval ji jako lék proti hadímu uštknutí.

Klára:

Co to má s námi společného?

Rudolf:

S námi?

Klára:

Těžknu.

Rudolf:

Ve středověku se přidaly další legendy, rostlina prý vydává při svém vytržení ze země křik tak hrozný, že kdo jej uslyšel, zemřel. Mastičkáři proto s oblibou používali ke sběru rostliny psa, který pomocí provazu rostlinu vytrhl, zatímco bylinkář si zacpal uši voskem. Další prameny doporučovaly rostlinu pokropit ženskou močí a menstruační krví. Při nedodržení těchto opatření se mohli rozhněvat démoni mandragory, ostatně i samo trhání kořene mohlo mít za následek posednutí zlými duchy, halucinace, neuhasitelnou žízeň a nesnášenlivost světla... není divu, že tyto rady nebyly brány na lehkou váhu. Botanikové se je odvážili zpochybnit až na začátku 17. století.

Klára:

(neartikulované zvuky)

Rudolf:

Alberte, pojd' ke mně...

Klára:
(chrčí)

Rudolf:
Alberte! Ke mně! No tak...Alberte...(do ticha)

25. Park

Sem tam zaštěká pes.

Vedoucí směny:
Tak jsem tady...zněl jsi naléhavě.

Rudolf:
Asi víš...

Vedoucí směny:
To je Albert.

Rudolf:
Potřebuje provětrat.

Vedoucí směny:
Myslel jsem, že je...

Rudolf:
...je trochu zaražený.

Vedoucí směny:
Doufám, že se na mě nezlobíš...v práci...

Rudolf:
Tady nejsme v práci.

Vedoucí směny:
Měl bych se k něčemu přiznat.

Přichází cizí pes a očichává Alberta.

Rudolf:
Jedeš! Prosím vás hlídejte si to hovado.

Muž:
Tak si toho plyšáka sbal, kokote.

Rudolf:
Co si to dovolujete.

Vedoucí směny:

Klid.

Rudolf:
Kdo si myslí, že je.

Vedoucí směny:
Já bych...

Rudolf:
Nic neříkej.

Vedoucí směny:
Možná by bylo řešení, kdyby Klára...

Rudolf:
Řešení...

Houkačka.

Vedoucí směny:
Kam asi jedou.

Rudolf:
Chtěl bych tě o něco poprosit.

Vedoucí směny:
Co se stalo?

Rudolf:
Chtěl bych aby ses mi postaral o Alberta...

Vedoucí směny:
Cože?

Rudolf:
Slyšel jsi.

Vedoucí směny:
...a Klára?

KONEC.